

Ольга Корицька, Уляна Садова

ВІД ДІЛОВОГО ЕТИКЕТУ ДО ЕТИЧНОГО ІНТЕЛЕКТУАЛІЗМУ: ПОШУК ОРІЄНТИРІВ ДО ЦИФРОВОЇ ЕРИ

(за матеріалами науково-практичного он-лайн семінару на тему
«Діловий етикет. Правила етикету – правила успіху»)

Питання моралі, ввічливості, вихованості особи хвилюють людство протягом тисячоліть. Ще у часи древніх єгиптян, греків, римлян існував інтерес до манер хорошого тону. Збірки добрих порад впливали на поведінку у світських й інших ситуаціях. У Київській Русі мудрі настанови людям щодо поводження з оточуючими людьми дав Володимир Мономах («чемність і ввічливість залежать не від людської суті, а від навичок і вмінь, набутих завдяки тренувальним вправам»). В XVIII ст. при французькому королівському дворі були запроваджені спеціальні картки («етикетки») із переліком для придворних обов'язкових правил поведінки. Слово «етикет» поступово входило в повсякденне життя багатьох держав і народів. Наступні роки подарували не просто багатоплановість розвитку терміну «етикет», його видів як специфічного явища поведінкової культури (ситуаційного й професійного, світського й ділового), але й породили низку проблем в плані його вимірювання. Так, сучасне інформаційне суспільство окреслило новий виток розвитку етикетної комунікації. Виміри етикету сформували два напрями - реальний (етикет придворний, військовий, дипломатичний, цивільний, етноетикет, діловий) та віртуальний (етикет мережевий - Нетикет та етикет цифровий з позиції функції Web 3.0 - спілкування у мережі, користування електронною поштою й месенджери або SIP-телефонія). Ми спостерігаємо як етикетна тематика перетворюється у міждисциплінарне знання, шліфується її понятійна мова, напрацьовується методологія вивчення. Усе це не обходиться без уваги вчених, фахівців як у галузі соціально-поведінкових наук, так і інформаційно-комунікаційних технологій. Саме з таких позицій за ініціативою асистента кафедри ТПЕ ІАПО, к.е.н. Ольги Корицької в НДЦ «ДЕМОС» відбувся науково-практичний он-лайн семінар на тему «Діловий етикет. Правила етикету – правила успіху» (17 лютого 2022 року).

Робота семінару мала на меті кілька речей – від обговорення сучасних актуальних проблем ділових відносин, які властиві саме бізнес-середовищу, до нагадування про існування принципів етичного індивідуалізму як орієнтира формування нових еліт українського суспільства, нації.

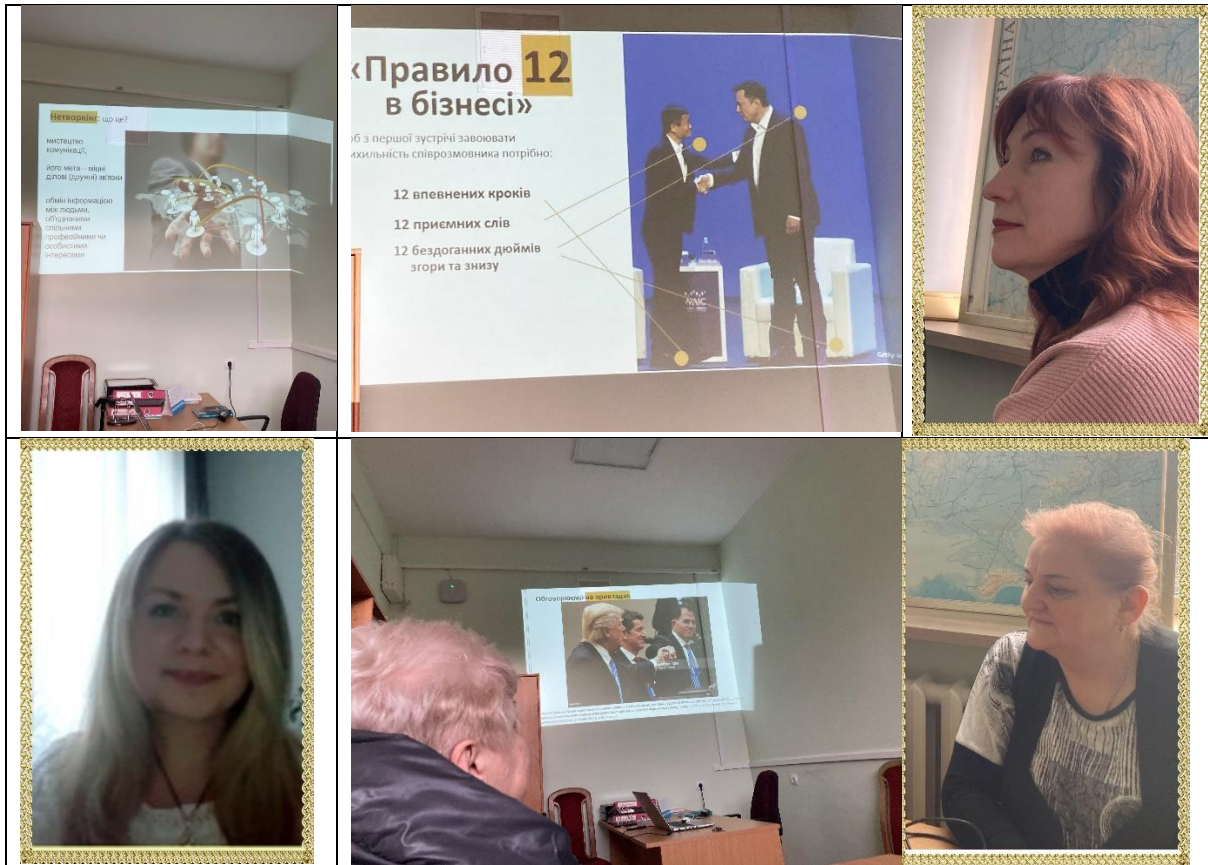
У першій частині зустрічі Ольга Іванівна фахово, переконливо і дуже оригінально з прикладами і власними оцінками окреслила ключові тези, які стали основою доповіді, у другій - підвела ризик під питаннями, які вимагали обговорення та переросли у цікаву дискусію.

Структура презентації включала окремі блоки питань, зокрема, такі як «Самопрезентація – це створення власного бренду та ключ до успіху. Самопрезентація – вдалий початок Вашої кар’єри», «Етикет підкаже, як зробити це найкраще», «У Львові ранок розпочинається з кави, а вигідні ділові знайомства – з вітання та рукоштовування. Як правильно вітатися, щоб не зіпсувати враження про себе?», «Про перше

враження, Коко Шанель та Нетворкінг (англ. networking)», «Що таке «правило 12 в бізнесі»?», «Сфери застосування ділового етикету: кабінет, офіс, конференція, ліфт, буфет і не тільки», «Етикет рукоштовування: вчимося на помилках Білла Гейтса, Дональда Трампа та інших», «Дресс-код: так чи не так ми одягнені? Обговорюємо на прикладі публічних людей», «Офісний етикет: куди класти парасольку та сумку?». Кожна думка, репліка була «обрамлена» Ольгою Іванівною доказовими фотографіями, роздумами, посиланнями на джерела, присвячені даній темі.

Друга частина зустрічі показала, що слова спікерки «обговорюємо, спілкуємося, вчимося» були сприйняті учасниками семінару просто буквально. Практично зустріч переросла у цікавий тренінг, насичений актуальною інформацією та практичними прикладами. Кожному хотілося «приміряти» той чи інший озвучений етичний регулятив до себе.

Не дивлячись на те, що зустріч стосувалася проблем економічної тематики, сфери бізнесу та управління, присутні говорили про діловий етикет і з позиції власного досвіду міжкультурних практик, і через магію цифр, і про завдання держави забезпечити ще одну дуже важливу функцію відновлення довіри до інформації, і у контексті пошуку орієнтирів шляху до цифрової ери.

Усі присутні були одностайні, що використання поняття довіри, мистецтва комунікації – це дійсно те, що об’єднує людей. І Україна має над чим працювати задля цієї мети на різних рівнях організації суспільства. «До речі, - наголосила Ольга Іванівна, - ми в Україні давно практикуємо нетворкінг. «Язык до Києва доведе!» - чим це не приклад його застосування, причому задовго до цифрової ери? Отож, наскільки ви себе вміло представите, настільки швидко дійдете до кінцевої мети».

В розвиток дискусії, керівник НДЦ «ДЕМОС» д.е.н., проф. Уляна Садова, звернула увагу на гострій потребі посилення зв’язку досліджень бізнес-етикету з правилами і традиціями кожного народу, які зумовлені особливостями національної історії, ментальності, політичного устрою країни. Так, у свій час греки виробили основи дипломатичного етикету, створили урочистий посольський церемоніал. У середні віки навіть мандрівні музиканти мали свої етикетні кодекси. Нині ми входимо у цифровий світ. «Перед нами постає завдання націлити власний інтелектуальний потенціал нації на розв’язання гострих проблем сучасності у різних сферах суспільної життєдіяльності. Робота стосується кожного свідомого громадянина. В умовах жорсткої економічної, науково-технічної конкуренції особливе місце відводиться елітам, які, за Д.Донцовим «поповнювалися б вихідцями з усіх станів суспільства на підставі суворого добору ліпших». Їх діловий етикет – це передовсім високі вимоги передовсім до себе. Це здатність нести на своїх плечах тягар вибору, бути

прикладом духовності і моральності», - сказала Уляна Ярославівна. В доповнення до озвучених тез доцент кафедри ТПЕ ІАПО д.е.н, доц. Тетяна Степура влучно підмітила, що «етикет – це не тільки специфічна система і форма поведінки, а й своєрідна система знаків. Їх треба напрацьовувати...». Очевидно, якщо ми стоїмо на порозі докорінного перетворення геополітичного і духовного обличчя Землі, якщо ми бачимо як банкрутує матеріалізм (як втілення егоїзму та насильства), то треба разом працювати над тим, щоб утверджувати реалізацію добра. Повнота людини – не у могутності, а в її досконалості. Цифрове суспільство – це «ода інтелекту». Цей інтелект має служити «духові» цієї ери, доповнювати її моральні основи. Інтелект, знання, досвід – це інструменти у руках «духу». І якщо цей дух збочений, то розбиту й даремну роботу виконуватиме інтелект. Етикет мережевий, етикет цифровий – ось над чим нам усім треба працювати разом. Спільно з філософами, з їх баченням концепції етичного інтелектуалізму.

Відрадно, що у семінарі взяли участь представники різних освітніх шкіл Львова, Києва, Харкова, Дніпра, Рівне, Івано-Франківська.

Щирі слова подяки за запрошення долучитися до семінару пролунали від заступника директора з наукової роботи Інституту економіки промисловості д.е.н., проф. Ольги Новікової. У короткій промові вона наголосила на надзвичайній важливості даної теми. «...Нині усім нам бракує, мабуть, загальної культури, етикету,- підмітила Ольга Федорівна. - Ваші пропозиції щодо перших 12-ти слів треба заготувати і вивчити

напам'ять! А щодо моїх пропозицій до організаторів семінару як керівника Інституту, то цей цикл лекцій треба обов'язково продовжити. Тут я зобов'язуюсь організувати нашу аудиторію. По-друге, мені дуже цікаво як керівнику спілкуватись з колегами (чи враховувати статусні обмеження, чи ні), щоб це пішло на користь Інституту. Ще одне прагматичне питання стосується ситуації, яким має бути діловий етикет, коли хочеш інвестування. Як спілкуватися з партнером, щоб отримати замовлення? Це дуже важливо...А загалом, розумію, що усе треба тримати в нормі – і зовнішній вигляд, і мову, і жести...Я дуже задоволена почутим. Бажаю конкретизації і нової змістовності курсу. Чекаємо вас у Києві...!»

Надзвичайно тепло відгукнулася про семінар доцент факультету економіки Університету митної справи та фінансів м. Дніпра, д.е.н., доц. Ксенія Бондаревська. «Знання та дотримання правил етикету, сказала Ксенія Валентинівна, є важливим у будь-якій сфері життя, впливає на сприйняття суспільством кожного з нас, формує особистий бренд та є візитною карткою людини.

Проведений семінар вніс корективи у тематику засідань НДЦ «ДЕМОС». Та кількість піднятих учасниками запитань ще раз довела, що етичні принципи бізнесу – лише маленька частинка проблем, які нам треба вирішувати швидко, якісно, оперативно. Так, правила поведінки виникли дуже давно, як тільки люди почали жити разом, появилася потреба мирного співіснування. Проте, і нині, у цифрову еру, незмінною залишається пріоритетна ціль етикету – зробити наше життя максимально приємним і безпечним при спілкуванні один з одним, згладити усі можливі гострі кути і не допускати непорозумінь.

«Спасибі»
«Дякую»
(кажуть українці, для висловлювання подяки і вдячності)

